

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie

Citation: Hauch, Carsten: "En polsk Familie: 1-2. - 1926", i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF, 1926-29, s. 54. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614134960/facsimile.pdf> (tilgået 24. september 2021)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

paa denne Vei, ligesom Ridder Don Quixote i gamle Dage, vil finde flere Krænkelser, end Laurbærkrandsene.«

»Jeg satte mig kun til Modværg, fordi jeg vidste, at De selv, naar De erfarede Sagens rette Sammenhæng, vilde billige min Adfærd.« svarede Adalbert.

»Og hvoraf vidste du det?«

»Jeg vidste det, fordi jeg kiender Deres Tænkemaade, min Fader! En henaandet Klang, der bortveires i Luften, et Digt om en forglemt Kiærlighed, om en længst forsvunden Sorg, er dog ingen Forbrydelse; der kan jo heller ikke være nogen Hentydning paa det Nærværende i Sange, der rimeligviis ere digtede for flere Aarhundreder siden.«

»Ikke?« gienmælede Starosten, »veed du da, hvad hine gamle Sange betyde? Disse Landlebere syngte ikke blot om Kiærlighed, de syngte desuden om Oldtidens Konger og om Tartarernes Grusomhed. Nei ti kun! jeg forudseer din Indvending: »Hvad bryder vor Almue sig meer om Tartarerne?« vil du sige, »deres Tid er forbi, deres Herredømme er længst sønderbrudt og forglemt.« Men dette er kun en Maa-ske, siger jeg dig, Fortiden med sin dunkle Kaabe maa tiene til Skiul for Nutidens Anslag; Russerne ere de Tartarer, man nu tænker paa, de gamle Sange forvandles saaledes til en Allegorie, et Sindbillede, ved hvis Hielp Ulydighed og Oprør forkyndes, hvorledes kunne da vor ædle Keiser og hans ophøiede Broder taale dem?«

»Hvis man ikke paa høiere Steder lagde en saa dyb Betydning i disse Sange, saa bleve de heller ikke saa vigtige.«

»De ere vigtigere, end du troer, kortsynede Yngling! Folkets Erindringer hænge ved disse gamle Stemmer, ved disse Eventyr, ved disse Billeder fra en forsvunden Verden. Af alt dette knytttes det

usynlige Net, hvori Aanderne fanges, og hvorved de bindes til en forældet Tingenes Orden, der ikke mere kan og ikke mere skal bestaae. Saalænge Hierterne hænge ved disse Sange, saalænge hænger Folket ogsaa fast ved sine Sværmerier, ved sin gamle Døvenskab, ved sine falddefærdige Boliger. Betag Almue sine Eventyr, saa tilstopper du Kilden til dens Daarskaber, thi Polen ligner nu hiin gamle Konge, der med en magisk Ring var bunden til et Liig, tilintetgjør hine Sange, og du har knust den magiske Ring, og Fortryllelsen er ophørt.«

»Men, min Fader! have vi Ret til at berøve Folket sine kærester Erindringer, og til at overskære de Baand, der binde det til dets Fortid?«

»Ret! Daarskab!« sagde Starosten, »have vi Ret til at berøve Drengen sin Kiephest, og drive ham fra sin kærester Leeg, paa det han kan lære Noget? Havde vi ikke denne Ret, hvorledes skulde han da vorde til Yngling og til Mand? Betragt engang den Verden, hvori vi leve, min Søn! Det er nu Tid, at du henvender dit Blik paa de store Forhold, der omgive dig. Hvad vil nu den kloge Regent? Hvad ville de Mænd, der forstaae deres Tid og skride frem med den? Hvorfor er Polen ikke meer noget selvstændigt Land? Kan du sige mig det? Eller var det maaskee ved Feighed, at vi tabte vor Rang blandt Europas Folkslag?«

»Vore Naboers Rænker have fældet os,« svarede Adalbert blussende, »thi Feighed kiendes ikke i Polen, i Mod og Begeistring viger vort Folk ingen af dem, hvis Gierninger opfylde Verdens Aarbøger.«

»I Sværmeri viger vort Folk ingen, det er vist, men det har ikke forstaaet sin Tid, deri viger det for de Fleste, det har afsondret sig, hver Enkelt vilde være uafhængig og en Konge i sin Kreds, Alle vilde herske, Ingen vilde lyde, derved søndersplittedes Landet, og